

APLICATIU

GUIA DOCENT

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	TEXTOS LLATINS
Codi	016238
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Primer curs, segon semestre
Horari	Dijous d'11.30 a 13.00 i divendres 08.30 a 10.00
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres
Llengües	català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Joan Carbonell Manils
Departament	Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B7-140
Telèfon (*)	935812442
e-mail	Joan.carbonell@uab.cat
Horari d'atenció	Dj. 09.30 a 11.30; dv. (prèvia cita): 10.00 a 13.00

2. Equip docent

Nom professor/a	Joan Carbonell Manils (JC) Sebastià Giralt (SG)
Departament	Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B7-140 (JC) / B7-126 (SG)
Telèfon (*)	935812442 (JC) / 93 586 8399 (SG)
e-mail	Joan.carbonell@uab.cat Sebastia.giralt@uab.cat
Horari de tutories	J.C: Dj. 09.30 a 11.30; dv. (prèvia cita): 10.00 a 13.00

(Afegeu tants camps com sigui necessari)
(*) camps optatius

3.- Prerequisits

S'entén que l'estudiant ha assimilat la morfologia nominal i verbal bàsica i la sintaxi bàsica dels casos en l'assignatura prèvia *Gramàtica Llatina* (primer semestre).

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Aquesta assignatura és la continuació lògica de l'assignatura "Gramàtica Llatina" que els estudiants han hagut de cursar el primer trimestre del primer curs. És la primera assignatura del Grau, que té com a objectiu principal enfrontar-se a la comprensió del contingut d'un text llatí. Després d'haver consolidat els coneixements gramaticals bàsics en l'assignatura cursada en el primer semestre, és hora de mostrar que els han assolit, a través de reconèixer-los en textos de dificultat mitjana. Així mateix, també és el moment d'iniciar-los en el comentari filològic.

Els objectius concrets a aconseguir per part de l'estudiant, que concreten i desglossen les competències específiques que hem fet constar el l'apartat corresponent, formulats en termes de capacitats són els que segueixen. L'estudiant, en acabar el semestre, haurà de ser capaç de:

1. Aplicar les tècniques que permeten la comprensió ràpida del text llatí.
2. Traduir una quantitat aproximada de 15 línies d'un text en prosa en 1.30h.
3. Traduir apx. 15 versos d'un text poètic en 1.30h.
4. Fer un comentari gramatical d'un text en prosa (i eventualment en vers), a partir de qüestions proposades pel professor.
5. Conèixer amb un cert grau de minuciositat l'argument de *Les Metamorfosis* d'Ovidi i saber-ne relacionar temes, personatges i tòpics amb aspectes de la seva tradició posterior.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència	CB2. Aplicar els coneixements al treball o vocació de forma professional i demostrar posseir les competències requerides mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.
Resultats d'aprenentatge	<ul style="list-style-type: none"> • CB2.03. Realitzar el comentari lingüístic dels textos proposats. • CB2.04. Resoldre exercicis d'aplicació dels coneixements gramaticals.
Competència	CE1. Analitzar i aplicar els coneixements gramaticals adquirits a l'anàlisi i comprensió dels textos llatins
Resultats d'aprenentatge	<ul style="list-style-type: none"> • CE1.01. Aplicació de la teoria morfosintàctica a la lectura de textos de Cèsar, Nepot i Marcial. • CE1.04. Adquisició de tècniques de comprensió ràpida en textos de Cèsar, Nepot i Marcial..
Competència	CE4. Interpretar textos llatins, escrits en prosa i en vers, aplicant el mètode filològic
Resultats d'aprenentatge	<ul style="list-style-type: none"> • CE4.04. Lectura i traducció correcta de textos de Cèsar, Nepot i Marcial de dificultat progressiva.
Competència	CE6. Explicar un text literari, aplicant els coneixements literaris, mètrics i estilístics.
Resultats d'aprenentatge	<ul style="list-style-type: none"> • CE6.03. Explicar els continguts i característiques de <i>Les Metamorfosis</i> d'Ovidi llegides en traducció • CE6.06. Identificar el contingut de <i>Les Metamorfosis</i> d'Ovidi (temes, personatges, tòpics...) en diferents realitzacions posteriors de la cultura occidental (arts plàstiques i literatura)

6.-

Continguts de l'assignatura

I. TEXTOS.

Prosa. Selecció de textos de Corneli Nepot:

Vida de M. Porci Cató; Vida d'Hannibal.

Poesia. Selecció de textos de Valeri Marcial:

Epigrames I 10; 19; 47; 57; 61; 64; 71; 73; 83; 109; 110.

II 21; 26; 33; 41; 48; 62; 89.

III 26

V 43

VI 36

IX 10; 14; 46; 57; 70; 80; 81; 97.

XIII 48; 58; 74; 77; 92; 118.

Prosa. Selecció de textos de Juli Cèsar:

De bello Gallico IV 1-3; 20-25; 38.

VI 9-11; 13-14; 16-17; 19; 25-28

De bello civili I 7-8; 14; 27; 41-42; 84.

II 19; 36.

II. GRAMÀTICA.

Morfologia nominal i verbal.

S'insistirà en les qüestions següents:

- Formes verbals perifràstiques.
- Formes d'infinitiu.
- Formes de gerundi / gerundiu.
- Formes d'imperatiu.
- Formes irregulars dels verbs *uolo*, *nolo* i *malo*.
- Formes dels verbs compostos de *sum*.
- Formacions adverbials.

Sintaxi dels casos.

S'insistirà en la sintaxi casual d'ús específic.

- Acusatiu: extensió; direcció; acusatiu doble (predicatiu).
- Genitiu: de preu o estima; de qualitat; partitiu; possessiu.
- Datiu: possessiu; complement d'adjectius; datiu doble; agent.
- Ablatiu: de qualitat; comparatiu; complement d'adjectius.
- Locatiu.
- Grau comparatiu de l'adjectiu.
- Complement predicatiu del subjecte i del complement directe.
- Complement de règim verbal.

Sintaxi de l'oració simple.

- Ús del subjuntiu en oració independent.
- Interrogatives directes.
- Construccions personals de l'infinitiu.
- Construccions de participi.

Sintaxi de l'oració complexa.

S'insistirà en els següents punts:

- Oracions substantives: *ut / ne*; *quod*; *quin*; construccions d'infinitiu; interrogatives indirectes.
- Oracions adverbials temporals: *cum*; *postquam*; *antequam*.
- Oracions adverbials causals: *quod*; *cum*; *quia*.
- Oracions adverbials finals: *ut / ne*; *quo*. Construccions que expressen finalitat: AD+ Gerundi / gerundiu; Gerundi / gerundiu amb CAUSA; supí amb verbs de moviment; adjectiu verbal en *-urus*; relatiu+subjuntiu.
- Oracions adverbials consecutives; *ut / ut non*; *quin*.

- Oracions adverbials comparatives: ut; tantum... quantum; magis... quam / -ius... quam.
- Oracions adverbials condicionals.
- Oracions adverbials concessives.

III. LES METAMORFOSIS D'OVIDI.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Les classes presencials seran eminentment pràctiques. El professor dedicarà temps a:

1. Llegir i traduir la selecció de textos proposada.
2. Proporcionar als estudiants mecanismes que els permetin augmentar progressivament el volum de text traduït.
3. Corregir els textos traduïts diàriament pels i per les estudiants individualment.
4. Comentar el contingut lingüístic dels textos traduïts.
5. Explicar continguts *de realia* que ajudin a contextualitzar el text.

L'estudiant s'haurà de responsabilitzar de dur **diàriament** el text proposat per a la traducció i de la lectura personal de *Les Metamorfosis* d'Ovidi.

Es parteix de la base que l'estudiant ha de dedicar un total de 150 hores a aquesta assignatura (6 ECTS x 25h. crèdit), repartides entre activitat dirigida i supervisada, activitat autònoma i activitat d'avaluació.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides (33,3%)

Traducció i comentari filològic de l'antologia de textos proposada.	40 h	CB2.03. CE4.04. CE1.01.
Explicació teòrica dels conceptes gramaticals d'acord amb la seva aparició en els textos.	10 h	CE1.01.
TOTAL	50 h	

Supervisades (16,6%)

Supervisió d'exercicis periòdics de traducció resoltos pels estudiants.	10,5 h	CB2.03. CE4.04.
Exercicis de control a l'aula	9 h	CE1.01.
Tutories	5,5 h	CE1.01.
TOTAL	25 h	

Autònomes (50%)

Preparació de la traducció dels textos proposats.	40 h	CE4.04.
Resolució d'exercici periòdics	10 h	CE1.01.
Lectura de l'obra d'Ovidi, <i>Les Metamorfosis</i> .	10 h	CE6.03
Estudi de la morfologia i la sintaxi	15 h	CE1.01.
TOTAL	75 h	

8.- Avaluació

L'avaluació de l'estudiant es farà a partir de la recollida de les evidències següents:

- Resolució d'exercicis. Amb una periodicitat regular, l'estudiant haurà de resoldre per escrit **individualment** exercicis breus o de respondre qüestions, en què demostrï la comprensió i aplicació dels continguts explicats a les classes presencials. Eventualment **aquests exercicis es podran fer a l'aula sense avís previ**. Aquests exercicis seran corregits a classe i, si escau, en les sessions personals de tutoria.
- Control de lectura de *Les metamorfosis* d'Ovidi. Aquests exercicis seran corregits a classe.
- Assistència i participació activa a les sessions presencials .
- Una prova de traducció d'un text en prosa d'entre 12 i 17 línies, no vist a classe.
- Una prova de traducció de diversos epigrames de Marcial (apx. 15 vv. en total) no vistos a classe.

Procediment	Criteris d'avaluació	Pes
Resolució individual d'exercicis diversos.	Encert en les respostes. Justificació de les respostes. Els treballs lliurats fora del termini màxim establert no seran tinguts en compte.	15%
Control de lectura de <i>Les metamorfosis</i> .	Encert en les respostes. Capacitat de transferir els coneixements adquirits amb la lectura de l'obra a realitats diferents a la pròpia obra.	15%
Assistència a les sessions presencials.	Assistència comprovada a partir d'un control periòdic de firmes.	5%
Intervenció a les sessions presencials i eventualment al fòrum de discussió.	Encert en la traducció del text diari; respostes adequades a preguntes del professor; aportacions pròpies sobre els temes que es tractin. La intervenció a través de preguntes que impliquin aclariments per part del professor no serà objecte d'avaluació.	5%
Prova final de traducció d'un text no vist en prosa (Nepot o Cèsar)	Comprensió del sentit general del text i de cadascuna de les frases. Anàlisi gramatical. Precisió i correcció en l'ús de la llengua de la traducció.	50%
Prova final de traducció d'un text no vist de Marcial	Comprensió del sentit general del text i de cadascuna de les frases. Anàlisi gramatical. Precisió i correcció en l'ús de la llengua de la traducció.	10%

Si el professor té tres o més evidències singulars de l'estudiant (exercicis, control d'assistència i/o proves), aquest no podrà ser qualificat com a "no presentat". Així, doncs, tot / tota estudiant que hagi presentat dues o més evidències serà qualificat en

l'escala de suspens fins a excel·lent (MH), d'acord amb els percentatges suara esmentats.

Tanmateix, per estar en condicions de superar l'assignatura, l'estudiant, com a mínim, haurà d'haver:

- Realitzat una de les dues proves finals de traducció d'un text no vist a classe (Nepot / Cèsar o Marcial) i haver obtingut una qualificació ≥ 4 .
- Presentat puntualment, com a mínim, un 60% dels exercicis periòdics.
- Realitzat el control de lectura d'una part de *Les metamorfosis*.

En la prova de reavaluació, que serà programada per l'Equip de Deganat de la Facultat només es podran recuperar les dues proves de traducció corresponents a Nepot /Cèsar i/o Marcial, és a dir un 50% de la qualificació final.

ACTIVITATS D'AVAUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Control de lectura dels llibres I – VII de <i>Les Metamorfosis</i> .	Dv. 28-03-14 (1.30h)	CE6.03 i 06
Control de lectura dels llibres VIII – XV de <i>Les Metamorfosis</i> .	Dv. 23-05-14 (1.30h)	CE6.03 i 06
Prova de traducció d'un text no vist de Marcial.	Dj. 05-06-14 (1.30h)	CE4.04. CE1.01 i 04.
Prova de traducció d'un text no vist de Nepot / Cèsar	Dv. 06-06-14 (1.30h)	CE4.04. CE1.01 i 04.

9- Bibliografia i enllaços web

1. Manuals de sintaxi llatina:

- Valentí, E., *Sintaxi llatina*, Ed. Curial, Barcelona, 1979 [revisada per P. L. Cano].
- Ernout, A. – Thomas, F., *Syntaxe Latine*, Ed. Klincksieck, Paris, 1953².

2. Manual de mètrica llatina.

- Ceccarelli, L., *Prosodia y métrica del latín clásico*, ed. Universidad de Sevilla, Sevilla 1999.

3. Dictionaris bilingües.

- Seva, A. (dir.), *Diccionari llatí-català*, Ed. Enciclopèdia Catalana.
- Gaffiot, F., *Dictionnaire illustré latin-français*, Ed. Hachette.
- Glare, P. G. W., *Oxford Latin Dictionary*, Clarendon Press.

4. Diccionaris / Manuals de literatura (de consulta).

- Howatson, M. C., *Diccionario de la literatura clásica*, Ed. Alianza, Madrid 1991.
- Codoñer, C. (ed.), *Historia de la Literatura Latina*, Ed. Càtedra, Madrid, 1997.
- Bieler, L., *Historia de la literatura romana*, Ed. Gredos, Madrid, 1971.

5. Traduccions de *Les metamorfosis* d'Ovidi (selecció).

Al català:

- 3 vols. Traducció de Adela Mª Trepal i Anna Mª de Saavedra. Ed. Fundació Bernat Metge. Barcelona 1929.1932.
- Introducció, traducció i notes de Ferran Aguilera i Puentes. Ed. La Magrana. Barcelona, 2012.
- Traducció de Jordi Parramon i Blasco. Ed. Quaderns Crema. Barcelona, 1996.

Al castellà:

- 3 vols. Texto revisado y traducido por Antonio Ruiz de Elvira. Ed. CSIC. Madrid 1994-
- Edición y traducción de Consuelo Álvarez y Rosa Ma Iglesias. Ed. Càtedra. Madrid, 1995.
- Traducción, introducción y notas de José Carlos Fernández Corte y Josefa Cantó Llorca. Ed. Gredos. Madrid, 2008.

10.- Programació de l'assignatura

GRUP/S: 1

La programació de l'assignatura ja queda prou explicitada en els objectius, el programa i el desglossament i la periodització de les activitats d'aprenentatge.

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
Tots els dies de classe, excepció feta dels dedicats a l'avaluació.	Traducció diària dels diferents fragments proposats en l'antologia, que els estudiants individualment o en grup han de preparar a casa.	Aula	Antologia de textos	CE4.04.
Sessions de tutoria periòdiques	Comentari individual, si escau, dels exercicis lliurats i prèviament corregits a classe de forma general.	Despatx B7-140	Antologia de textos	CB2.04.

LLIURAMENTS¹

¹ Els dies de lliurament poden variar en funció del ritme de la classe i les eventualitats del curs. En qualsevol cas, qualsevol canvi serà anunciat amb temps, tant a les sessions de classe com en el CV.

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
27-02-2014	Exercici 1	Aula / Tramesa CV	Qüestions de comprensió i gramàtica referides al text de Nepot.	CB2.04.
13-03-2014	Exercici 2	Aula / Tramesa CV	Qüestions de comprensió i gramàtica referides al text de Nepot.	CB2.04.
11-04-2014	Exercici 3	Aula / Tramesa CV	Qüestions de comprensió i gramàtica referides al text Nepot.	CB2.04.
09-05-2014	Exercici 4	Aula / Tramesa CV	Traducció de diversos epigrames de Marcial.	CE4.04.
23-05-2014	Exercici 5	Aula / Tramesa CV	Qüestions de comprensió i gramàtica referides al text de Cèsar.	CB2.04.